N°. 71.

BREDASCHE COURANT.

DONDERDAG 4 SEPTEMBER.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 1sten September.

Een smaldeel van de Fransche vloot is dezer dagen van Marseille uitgeloopen om in de Middellandsche Zee de manschappen in de groote evolutien te oefenen. Een schrijven van hier, zegt, dat die evolutien in de wateren van Tunis zullen gehouden worden, en verzekert dat het Fransche eskader bepaaldelijk in last heeft niet nabij de Napelsche kust te komen, ten einde den schijn van eene demonstratie tegen de regering van Napels te vermijden.

— Ten gevolge van een onlangs genomen besluit is het nijverheidspaleis alhier het eigendom van den Staat geworden. In eene vergadering der 258 voornaamste aandeelhouders in de maatschappij tot daarstelling van dat gebouw hadden 238 hunner zich namelijk voor dien afstand verklaard, welke men zegt dat tegen terugbetaling van 84 francs per aandeel geschied is, en na dit door de meerderheid genomen besluit heeft de heer *de Rouville*, staande de vergadering, het paleis aan den vertegenwoordiger der Regering overgedragen.

— Voor de arbeidende klasse, voor de kleine renteniers en voor een aantal ondergeschikte beambten is de steeds stijgende prijs der huren een voortdurend punt van bezorgdheid. Thans is er sprake van eene onderneming, welke verbetering in dezen stand der zaken zou te weeg brengen en welke, naar men verzekert, bereids de goedkeuring der Regering heeft verworven. Men zou langs het talud van een deel der vestingwerken, op de terreinen binnen de muren en langs den strategischen weg 2500 huizen willen doen bouwen bij blokken van 50; deze van elkander afgezonderde blokken zouden 50 dorpen uitmaken en worden aangelegd in den vorm der squares te Londen. Ieder huis zou bestemd zijn om zes huisgezinnen te bevatten, terwijl ieder huisgezin twee groote kamers en een keuken tot zijne beschikking hebben zou voor een jaarlijkschen huurprijs van hoogstens 150 francs. Op ieder der vier hoeken van de squares zou zich een afzonderlijk huis bevinden, in tien deelen gesplitst, dat voor 600 francs zou worden verhuurd. Al deze dorpen zouden genoemd worden naar eene bepaalde overwinning, als: Fontenoy, Austerlitz, Algiers, Alma, Malakoff enz. Ieder dorp zou zijne badinrigting hebben, terwijl ook in ieder dorp eene slagerij en eene bakkerij gevestigd zouden worden, welke, met verlof des Ministers van binnenlandsche zaken, het vleesch en het brood beneden de zetting zouden verkoopen.

— Voor zoo ver de inschrijvingen ten behoeve der slagtoffers van de groote overstroomingen thans bij het ministerie van finantien bekend zijn, bedragen zij de som van *f* 10,110,515 francs; maar daarin is het aanzienlijk bedrag der inzameling bij de commissie te Lyon niet begrepen, evenmin als dat der sommen welke door plaatselijke commissien, zonder de tusschenkomst van de agenten der schatkist, zijn ingezameld, als dat der inzamelingen in de kerken of aan de woningen der bisschoppen.

— De stad Rome verwacht, naar verzekerd wordt, behalve het bezoek der Keizerin-Weduwe van Rusland en der Koningin-Weduwe van Spanje, ook dat des Keizers van Oostenrijk, nadat deze zijne Lombardisch-Venetiaansche Staten bezocht zal hebben, en dat der Koningin van Pruissen.

— Toen in Turin de inzameling van bijdragen voor het fonds tot het aankoopen van geschut voor de nieuwe vestingwerken van Alessandria met goedvinden van het gouvernement aanving, werd door een demokratisch dagblad van Genua eene inschrijving geopend van bijdragen tot het aankoopen van 10,000 geweren voor dat gedeelte van het overige Italie, hetwelk het eerst tegen zijne regering in opstand zou komen. Dit wordt in berigten uit Turyn, afkomstig van de zijde der liberalen, voorgesteld als eene poging van den aanhang van *Mazzini*, om de eerstgemelde inzameling, die mede ter eere van den Koning en het constitutionele gouvernement van Piemont zou strekken, tegen te werken of den indruk daarvan te verzwakken. Het Sardinische gouvernement heeft twee dagbladen doen in beslag nemen, omdat zij eene lijst behelsden van giften die bestemd waren om oproerige onderdanen tegen hunne overheden te wapenen; en verder heeft het eene geregtelijke vervolging wegens die zaak doen instellen.

Van de zijde der Italiaansche liberalen wordt aan den aanhang van *Mazzini* verweten, dat hij ook nu weder, uit haat tegen het monarchale beginsel, Italie's zaak tegenwerkt, door verdeeldheid onder de vrienden van Italie te stichten.

— In het officiele dagblad van Madrid van den 24sten dezer leest men een bevelschrift, te Barcelona door de militaire overheid uitgevaardigd tot ontbinding van alle onderlinge vereenigingen van fabrikanten of van werklieden, die in Catalonie opgerigt zijn met het doel om invloed op de bepaling van het dagloon uit te oefenen, om de industrie in de vrije aanwending van al hare middelen te belemmeren, of om werkelooze arbeidslieden te ondersteunen; zullende het vrij staan vereeniging op te rigten die in de daad niets anders dan onderling hulpbetoon ten doel hebben. In den aanhef van dit besluit wordt gezegd, dat de laatstelijk in Barcelona voorgevallen onlusten met al de jammerlijke gevolgen daarvan grootendeels aan het drijven van de bestuurders der arbeidersvereenigingen te wijten zijn.

In Valenzia en Murcia zijn in den laatsten tijd zoo veel moorden en diefstallen gepleegd, dat aldaar de militaire regtspraak in werking gebragt en het dragen of bezitten van wapentuig verboden is.

— Reeds is gesproken van de oprigting eener Egyptische stoombootmaatschappij voor de kustvaart in de Roode Zee. Een bij het Parijsche *Journal des Débats* ontvangen schrijven uit Alexandrie van 21 Augustus behelst nadere bijzonderheden dienaangaande. Den 11den dier maand waren de voornaamste staatsdienaren bij gelegenheid eener godsdienstige plegtigheid rondom den Onderkoning vereenigd; Zijne Hoogheid heeft van die gelegenheid gebruik gemaakt om de laatste beschikkingen ten aanzien der kuststoomvaart-maatschappij vast te stellen. De statuten daarvoor zijn gereed; haar kapitaal, dat eerst tien millioen francs zou bedragen, is nu op het dubbele bedrag bepaald; doch zoodra voor een derde gedeelte daarvan ingeschreven was, zou de maatschappij als gevestigd beschouwd worden. Daar het bij uitstek eene Egyptische en vaderlandsche onderneming is, vond zij grooten bijval bij al de personen, tot welke de Onderkoning zich wendde. Het is niet alleen eene zaak van geldelijk belang; ook de godsdienst is er bij betrokken: immers de pelgrimstogt naar de heilige oorden van Arabie, die thans jaar op jaar door duizenden Mohammedanen met moeite en gevaar wordt gedaan, zal door de dienst der nieuwe maatschappij eene gemakkelijke reis worden.

»Voor alsnog bepaalt deze onderneming zich tot de Middellandsche Zee (zegt het aangehaalde schrijven); maar welligt beleven wij nog den tijd, dat door haar toedoen de Turksche en Egyptische vlag op de Indische markt nieuwe mededingers voor de handeldrijvende natiën worden."

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 30sten Augustus.

De berigten uit St. Petersburg van den 22sten dezer melden, dat de buitenlandsche gezanten dien dag van daar naar Moskou vertrokken zijn, om de feestelijkheden der plegtige krooning van Keizer *Alexander* bij te wonen. Door de zorg des gouvernements was een bijzondere spoortrein tot hunne beschikking gesteld, en alle maatregelen genomen om hun den overtogt aangenaam te maken.

— Een schrijven uit Warschau van den 25sten dezer zegt, dat Polen dit jaar met een ongemeen goeden graanoogst gezegend is.

— Uit Athene wordt gemeld, dat koning *Otto* van Griekenland, die vijf maanden afwezig zou blijven, aldaar reeds terug werd verwacht na een afzijn van nog geen drie maanden; zulks gaf tot velerlei gissingen aanleiding.

ENGELAND.

LONDEN, den 30sten Augustus.

Uit de officiele staten van het bureau van koophandel blijkt, dat gedurende de maand welke den 5 dezer eindigde de aangegeven waarde van den uitvoer van Engelsche en Iersche voortbrengselen en manufacturen 1,777,843 p. st. meer bedragen heeft dan in dezelfde maand des jaars 1855, terwijl het meerder bedrag over de zeven maanden 12,673,973 beloopt; welk een en ander bewijst dat de uitvoerhandel in den laatsten tijd buitengemeen sterk is toegenomen.

— Uit eene mededeeling van den secretaris der maatschappij voor den onderzeeschen telegraaf blijkt dat de kabel, tot verbinding van Sardinie met de Afrikaansche kust bestemd, verloren is gegaan. Die kabel had eene lengte van tusschen de 120 en 130 ellen, en het vaartuig, dat die moest overbrengen had zonder ongeluk het uiterste punt van Kaap Spaventino bereikt en de werkzaamheden van het doen zinken aangevangen, toen een hevige storm uitbrak. Om schip en bemanning te redden, was men gedwongen den kabel in zee te werpen. Hij was bij Lloyds voor eene aanzienlijke som verzekerd. Ten vorigen jare ging de eerste kabel naar genoeg op denzelfden tijd des jaars en onder gelijke omstandigheden verloren.

— Er schijnen bezwaren tegen de dadelijke verwijdering der buitenlandsche troepen uit Griekenland opgerezen te zijn. Althans wordt door een ministerieel dagblad van Londen, de *Morning Post*, welke daarop dezer dagen vooruitzigt gegeven had, thans verzekerd dat de Engelsche en Fransche troepen vooreerst nog in Griekenland zullen blijven.

— De tweede kamer van het Kaapsche Parlement heeft zich den 4 Junij jl. en korps naar den gouverneur der kolonie begeven en hem een adres overhandigd, houdende betuigingen van blijdschap over het herstel des vredes in Europa en van dankbaarheid voor Harer Majesteits aanbod om een groot deel van het Engelsch-Duitsche legioen naar de Kaap te zenden ten einde de Europesche bevolking der kolonie te vermeerderen en hare grenzen tegen de inboorlingen te beveiligen.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 3den September.

Ll. Zondag morgen is de, ter vervulling der door het vertrek naar Leiden van Ds. *Van Wetering* ontstane vacature, herwaarts beroepen Predikant bij de Hervormde Gemeente alhier, Ds. *Vorstman* van Noordwijk-Binnen, plegtig in de dienst bevestigd geworden door zijn ambtgenoot Ds. *Van den Broek*, en heeft de bevestigde des avonds, voor eene zeer aanzienlijke schaar, zijne intreêrede gehouden. De bevestiger had tot grondslag zijner leerrede gekozen de woorden voorkomende bij *Mattheus* X vs. 40; en de bevestigde, de gelijkenis van den zaaijer, *Markus* IV, vs. 3 en verv.

— Met genoegen vernamen wij dat aan den Heer *H. de Wijs* te dezer stede, bij Z. M. besluit dd. 25 Augustus ll., n°. 45, een octrooi is verleend voor den tijd van 5 jaren tot *verbetering van Kagchels en Vuurhaarden*. Hieruit blijkt dat ook onze stad op het gebied van nijverheid niet achterlijk blijft, maar het hare toebrengt tot de algemeene ontwikkeling van kunsten en wetenschappen. — Den Heer *de Wijs* zij uit naam zijner stadgenooten lof toegebragt voor de onvermoeide vlijt waarmede hij het door hem gekozen vak beoefent, strekke tot voorbeeld voor velen, en geniete ruimschoots de vruchten van het hem geschonken octrooi.

Z. M. de Koning wordt van het Loo in de residentie terugverwacht. Morgen zal, bij gelegenheid van den verjaardag van Z. K. H. den Prins van Oranje, door Z. M. den Koning een groot diner en gala gegeven worden.

— Z. M. de Keizer van Oostenrijk, erkennende de diensten, bewezen aan zijnen doorluchtigen Broeder, den Aartshertog *Ferdinand Maximiliaan*, door de personen, die tijdens zijn verblijf in Nederland aan Z. K. K. H. waren toegevoegd, heeft hen met ridderteekenen begiftigd. Z. M. heeft jhr. mr. *H. M. C. Clifford*, hofmaarschalk des Konings, en den schout bij nacht *'t Hooft* benoemd tot kommandeurs van de Leopolds-orde; jhr. *F. de Casembroot*, Adjudant des Konings, tot ridder derzelfde orde, en den heer *K. J. G.* baron *van Hardenbroek*, ordonnans-officier van Z. M., tot ridder der orde van de IJzerenkroon.

— Z. Exc. de ridder *Lomonossoff*, Russisch minister bij het Nederl. Hof, zal zich aanstaanden Zaturdag naar Soestdijk begeven. Op den dag der krooning van Z. M. den Keizer van Rusland zal op het paleis te Soestdijk door H. M. de Koningin-Weduwe een groot diner worden gegeven, en zullen het paleis van H. M. de Koningin-Weduwe alhier en het hotel van den Russischen Gezant prachtig geïllumineerd worden.

— Bij Koninklijk besluit van den 20sten Augustus 1856, n°. 51, is ten laste van den Staat aan mr. *D. Donker Curtius*, als voormalig Minister van Justitie een pensioen verleend van *f* 3738 's jaars, op grond van artt. 8 en 11 der wet van den 9den Mei 1846 (*Staatsblad* n°. 24) en van art. 1 §§ *e* en *f* der wet van den 3den Mei 1851 (*Staatsblad* n°. 49).

— Naar men verneemt heeft Z. M. dezer dagen goedgevonden, eenige veranderingen te bevelen in het hoofdtooisel van het wapen der infanterie (gedeeltelijk reeds gemeld): zoo zouden onder anderen de grenadiersmuts, benevens de kolbak der muziekanten, tot heden bij het regement grenadiers en jagers gedragen, worden afgeschaft, en vervangen door een chacot, zoo als door de manschappen der tirailleurs-kompagnie van het regiment grenadiers en jagers wordt gedragen, de vangsnoeren voor de muziekanten echter in plaats van wit, van rood katoen, doorvlochten met gele zijde, zullende de tamboer-majoor een kolbak met witte pluim dragen, zoo als bij de regimenten infanterie is bepaald; mitsgaders wijders vastgesteld, dat bij de staven en korpsen van het leger, voortaan in groote tenue eene afhangende roode vlam, niet langer afhangende dan tot op den klep van de chacot, zal worden gedragen, voor de officieren van paardenhaar en voor de onder-officieren en verdere manschappen van wollen of saaijen draden, zullende bij de bataillons jagers eene donker-groene vlam en door de muziekanten eene witte vlam gedragen worden.

— Het verslag der *Amsterdamsche Courant* volgende, geven we hier eene [illegible] van het op den Dam opgerigte monument: Het monument heeft den vorm van een zuil met een loopend waterwerk en is vervaardigd van steen uit de groeven van Escausines. Het grondplan is een vierkant waarvan de vier hoeken afgesneden zijn, zoodat een achthoek ontstaat met vier lange en vier korte zijden; de korte vlakken zijn daarna 20 duim buitenwaarts uitspringend gemaakt, waardoor de vorm niet alleen wint, maar tevens een belangrijk voordeel in de zamenstelling verkregen wordt; de zuil nu is mede achthoekig, rustende op een met verscheiden lijstwerken afgezet ondergedeelte, dat naar onderen steeds grooter omvang krijgt; het derde of bovenste der naald is een pedestal, in den top der zuil ingewerkt, waarop het beeld der Eendragt geplaatst is. De bas-reliefs (vervaardigd naar modellen van den heer *Royer*) en de inscriptiën zijn als volgt: Onderste paneelen: aan de voorzijde (den kant naar het paleis gekeerd) leest men: *Aan den Volksgeest van 1830 en 1831*; achterzijde: *Tot opwekking van Tijdgenoot en Nageslacht;* in de beide zijpaneelen zijn geplaatst het wapen van Nederland en dat van Oranje (het wapen van prins *Willem I*). De daaropvolgende hooger gelegen bas-reliefs zijn: voorzijde: *de Trouw*, zinnebeeldig voorgesteld door een hond, bewarende de sleutels der veste; achterzijde: *de Moed;* regts en links, boven de wapens: de beide keerzijden van het Metalen Kruis, geschraagd door geniën. Voorts is elke der vier breede zijden van de achtkante opgaande zuil afgedeeld in drie paneelen. Het middelste, een schild of medaillon, draagt de navolgende inscriptien: voorzijde: *De eer van Nederland gehandhaafd door Vorst en Volk*, achterzijde: *God bescherme Nederland en Oranje;* links: 5 October 1830. *Te wapen!* regts: 2 Augustus 1831. *Voorwaarts!* De onderste paneelen der zuil bevatten wederom toepasselijke bas-reliefs, het zijn: voorzijde: *de Waakzaamheid* (boven de Trouw); achterzijde: *de Voorzienigheid* (boven den Moed); *de Eendragt;* links: *de Kracht*. De bovenpaneelen zijn versierd met krijgstrofeën; voorzijde: *genie en artillerie;* regts: *infanterie;* links: *kavallerie;* achterzijde: *marine*. De totale hoogte van het gedenkteeken is 17 Ned. ellen of ongeveer 54 Rijnlandsche voeten.

— In de eergisteren gehouden zitting van den Gemeente-raad te Amsterdam, is door den Voorzitter de inhoud voorgelezen van een perkamenten rol, door prins *Hendrik* der Nederlanden, bij gelegenheid van de onthulling van het gedenkteeken op den Dam, hem overhandigd. In dit stuk; aan den Burgemeester, Wethouders en de leden van den Raad der hoofdstad gerigt, betuigt het hoofdbestuur der vereeniging het Metalen Kruis zijnen dank voor de ondersteuning en medewerking, bij de oprigting van het monument ondervonden van wege het stedelijk bestuur der hoofdstad, terwijl het aan diens zorg en bewaking het monument opdraagt. Dit stuk, in Gothisch gekleurde letteren geschreven, zal in eene lijst gezet en aan den archivaris ter bewaring worden toevertrouwd.

— Onder de vreemde commissarissen voor de landbouwtentoonstelling te Parijs, die door den Keizer der Franschen tot ridders van het Legioen van Eer benoemd zijn, is ook de heer *Gevers Deynoot*, commissaris voor Nederland.

— In de vorige week hebben de heeren ingenieurs *Fijnje* en *van Rappard*, vergezeld van de bestaande commissie in zake der spoorwegaangelegenheden, eene terreinsopneming in loco gedaan; wanneer zich de vermoedens bevestigen, zou het station van den gedecreteerden Zeeuwsch-Pruissischen spoorweg nabij Tilburg in het centrum tusschen de wijken Kerk en Veldhoven geplaatst worden.

— De Oud-Gouverneur en Staatsraad Commissaris des Konings in deze provincie, Mr. *A. J. Borret*, heeft jl. Donderdag de Hoofd-Ambtenaren en Commiesen bij het Provinciaal Bestuur in een afscheidsgehoor ontvangen en hun onder hartelijke dankbetuiging voor de goede en ijverige medewerking in de uitvoering van het beheer en de administratie van het gewest den afscheidsdronk toegebragt.

Zijne Excellentie behoefte gevoelende, om ook van alle door wiens medewerking hij bijna 15 jaren in zijne laatste betrekking gelukkige dagen sleet afscheid te nemen, zoo is het volgende kabinetschrijven van Z. Exc. uitgegaan:

«Het heeft Zijner Majesteit behaagd bij Hoogstderzelver besluit van 29 Junij 1856, N°. 68, op mij daartoe gedaan verzoek, mij op de meest eervolle wijze ontslag te verleenen uit mijne betrekking van Commissaris des Konings in de provincie *Noordbrabant*.

«Op het oogenblik dat ik deze mijne ambtsbediening ga nederleggen, welke ik het voorregt gehad heb gedurende een tijdvak van bijna vijftien jaren te mogen bekleeden, kan ik bij het nemen van afscheid niet nalaten mijne welgemeende dankbetuiging te brengen aan alle Collegiën van Bestuur, Autoriteiten en Ambtenaren in deze Provincie, voor de blijken van toegenegene welwillendheid, achting en vertrouwen, welke ik in eene hooge mate heb ontvangen, en die door bereidwillige ondersteuning en medewerking zooveel hebben bijgedragen om den last mijner pligten te verligten, en de uitoefening en vervulling aangenaam te maken.

«Ik zie met innige voldoening terug op al het goede en nuttige dat in den loop van zoovele jaren, door gemeenschappelijke pogingen en belangstelling, ter bevordering van bloei en welzijn der provincie, is tot stand gekomen, en verheug mij dat, in het algemeen, de Provincie in eenen toestand is van veel belovenden vooruitgang.

«De laatste jaren waren dagen van drukkende bekommering en zware beproeving voor de onvermogende arbeidzame en schamele volksklassen in de Provincie, maar de stille, rustige volksgeest bleef onbewogen, kalm en gelaten, zooals die in alle wisseling van tijden en omstandigheden geweest is.

«Streelende herinneringen hechten [illegible] aandenken aan *Noordbrabant*. [illegible] der Provincie en der goede ingezetenen zal mij steeds naauw aan het hart liggen, en het zijn mijne vurige wenschen en bede, dat Gods milde zegeningen duurzaam op hen nederkomen."

— Men wil weten, dat met de 231ste Staatsloterij van Regeringswege onderscheiden veranderingen in het plan zouden worden gemaakt, dat sedert geruimen tijd gevolgd is.

— In den avond van den 29sten Augustus is op den Hollandschen spoorweg eene koe overreden, tijdens zich 5 à 6 van deze dieren bij het passeren van den laatsten trein op de hoogte van Delfshaven, op den weg bevonden; het bragt een geweldige schok, maar geene ongelukken te weeg.

— Dezer dagen is in de R. K. Kerk te Zeist een brutale diefstal gepleegd. De dieven, waarvan men er reeds twee moet gearresteerd hebben, hadden zich, door middel van eene uitgesneden glasruit, toegang in de kerk verschaft, de deur der Sakristy uit hare hengsels geligt, en

alle kerkgewaden medegenomen. Aan sporen van bloed, aan den tabernakel zigtbaar, bespeurde men dat zij vergeefsche pogingen hadden aangewend om dien open te breken; het Allerheiligste, dat achter eene ijzeren kast verborgen is, hebben zij mede niet kunnen bereiken.

— Uit Hedikhuizen wordt het volgende dd. 29 Augustus gemeld: Eene arme weduwe, welke alhier langs den dijk hare koe hoedde, wilde, toen hare koe en eene andere aldaar gehoed wordende, tegen elkander begonnen te dringen en stooten, die verwijderen, met dat noodlottig gevolg, dat zij tusschen de tot woede overgeslagen dieren geraakte, welke haar met de horens zeer belangrijke wonden aan den buik toebragten. Eerst des anderen daags geneeskundige hulp ingeroepen wordende, vond de chirurgijn de ongelukkige met de ingewanden uit het ligchaam in eenen allermeewaardigsten toestand; na 24 uren lijdens heeft zij onder de hevigste smarten den geest gegeven.

— In de vorige week bood zich eene tamelijk wel gekleede vrouw, woonachtig te Hedel bij den heer *V. H.* op den Hoogensteenweg te 's Bosch aan om eenen doek te koopen; zij kocht en betaalde dien werkelijk, maar had de behendigheid tevens een paar stukken laken ongevraagd en onbetaald te nemen en onder hare kleederen te verbergen; de winkeldochter die haar bediende en inmiddels de aangeboden doeken wederom rangschikte, kreeg door de beweging der vrouw argwaan, en deze vreezende dat zij ontdekt zou worden, liet een stuk laken op den grond vallen; — juist was een policie bediende in de nabijheid en deze van het voorgevallene de lucht krijgende, vervolgde de vrouw die zoo spoedig mogelijk meende te ontsnappen, maar nog met een stuk laken beladen door hem aangehouden en naar het politiebureau gevoerd werd. De diefegge is naar het gevangenhuis overgebragt.

— Niet alleen het stoffelijk overschot van *Jacob Cats*, maar ook dat van *Constantijn Huygens*, den aanlegger der Zeestraat, en diens zoon, den beroemden wis- en natuurkundige *Christiaan*, is in de Kloosterkerk te 's Hage ter aarde besteld. Thans is door een alhier gevestigd gezelschap van liefhebbers van oudheidkunde en geschiedenis het plan geopperd; om door een eenvoudigen steen de plaats aan te wijzen, waar beide groote mannen rusten, even als dat vroeger in dezelfde kerk voor *Cats* plaats vond.

— Op de ll. Donderdag te Abcoude gehouden paardenmarkt waren vele paarden aangevoerd, waaronder er waren van *f* 600 tot *f* 800. Vreemde kooplieden deden vele aankoopen, en verscheiden paarden werden door Fransche paardenkoopers aangekocht.

— Uit Maastricht wordt gemeld dat ll. Zaturdag de eerste proef der ijzeren brug over de Maas, voor den spoorweg naar Hasselt, met een goeden uitslag heeft plaats gehad. Twee locomotieven en 10 zwaar beladene wagens werden door deze proef gebezigd, eerst met gemiddelde snelheid, daarna zeer langzaam.

— Blijkens het verslag der rampen, welke het eiland Groot-Sangir, in Nederlandsche Indië, door eene herhaalde uitbarsting van den vulkaan Awoe en daarmede gepaard gaande zeebeving enz., zoo vreeselijk hebben geteisterd, heeft de talrijke bevolking schier alle middelen van onderhoud verloren, terwijl ongeveer 3000 menschen daarbij zijn omgekomen. Werd reeds dadelijk door den Gouverneur-Generaal bepaald, dat tot leniging van den deerniswaardigen toestand, waarin de overgeblevene bevolking van dat eiland verkeerde, door geheel Nederlandsch Indië inschrijvingen zouden worden geopend, het vertrouwen in den zoo vaak betoonden weldadigen zin der bevolking van Nederland deed hem ook herwaarts het oog rigten ter bekoming van hulp, en hem Minister in overweging geven, om ten behoeve der slagtoffers van deze ramp de algemeene liefdadigheid alhier in te roepen. De Minister van Kolonien, gaarne daartoe willende medewerken, heeft ter kennis gebragt van de ingezetenen van Nederland, dat bij het Departement van Kolonien en het Agentschap van dat Departement te Amsterdam gelegenheid is tot inzending of storting hunner giften, terwijl ook de Commissarissen des Konings in de provinciën (met uitzondering van Zuidholland) zijn verzocht de gaven te willen in ontvang nemen, welke hun ten voorschreven einde mogten worden aangeboden.

— De jongste per overlandpost ontvangen berigten zijn uit Batavia van den 10den Junij.

Wegens ongesteldheid van den Gouverneur-Generaal is de Staatsraad in buitengewone dienst, vice-president van den Raad van Ned. Indië, *J. P. C. Ruloffs*, bij besluit van Z. Exc. van den 26sten ll. belast met het dagelijksch beleid van Zaken. Z. Exc. was echter reeds zooveel in beterschap toegenomen, dat hij spoedig het dagelijksch beleid der zaken weder op zich zou kunnen nemen.

— Gedurende de maand Mei heeft men aan inkomende en uitgaande regten op Java en Madura ontvangen eene som van *f* 610,480,16. De ontvangst over de eerste vijf maanden dezes jaars bedraagt *f* 3,073,591,117 zijnde *f* 98,901,11½, meer dan in 1854 en minder dan in 1855 *f* 151,715,78.

— Reeds vroeger is gemeld, hoe in den morgen van den 10den Mei, des morgens ongeveer ten acht ure, brand was ontstaan aan boord van het alhier ter reede liggende Nederlandsche koopvaardijschip *Robertus Hendrikus*, gezagvoerder *R. H. Mulder*, ten gevolge waarvan genoemde bodem geheel eene prooi der vlammen werd, zonder dat het mogelijk was iets uit het schip te redden, zelfs niet eene hoeveelheid zilver geld ten bedrage van *f* 80,000, het Gouvernement toebehoorende, welke in het achterschip, de zetel en oorsprong van den brand, geborgen waren; alleen kon men een gedeelte van den scheepsinventaris in veiligheid brengen. De oorzaak van den brand wist men niet, maar men vermoedde dat die door zelfontbranding van koffijzakken, welke in het achterruim geborgen waren, was ontstaan. Al het mogelijke is nog aangewend om het schip te behouden, waarbij vooral de luit. ter zee *Brandsen*, van de Medusa, en *Swaan*, van de Boreas, den bevelhebber trouw ter zijde stonden.

— Uit een openbaar gemaakten staat van den stand van het rijstgewas op Java onder ultimo Mei blijkt dat die was: zeer gunstig in de residentien Batavia, Buitenzorg, Preanger-Regentschappen, Cheribon, Pekalongang, Japara, Soerabaija, Pasoeroeang, Probolingo, Bagelen, Kadoe, Madioen en Kediroe; gunstig in de residentien Tagal, Samarang, Banjoemaas en Patjitan; vrij gunstig in de residentien Bantam, Krawang, Bezoekie en Banjoewangie; redelijk in de residentie Rembang. Van de residentien Soerakarta en Djokjokarta wordt geene opgave vermeld.

— Van Bantam is medegedeeld dat in den nacht van den 11 op den 12 Julij jl. de kust van het district Anjer door eene buitengewone hooge zee werd geteisterd. De rivier Pasang Tenang, die even ten zuidwesten van Anjer nabij het poststation Sirieh in zee vloeit, door zware regens aangezwollen, werd door den geweldigen aandrang der zee gestuit en baande zich een geheel nieuwen uitweg. Hierbij ontstond eene doorbraak van circa 50 voeten rijnl. breedte en 200 voeten lengte, welke de vernieling van een steenen vaccineerloots en eenige bamboezen gebouwen, alsmede de instorting voor het grootste gedeelte van de kapitale houten brug over de rivier ten gevolge had. Volgens eenen der districts mantries, die zich op dat oogenblik nabij de plaats van het ongeval bevond, was de zee ten 10 ure des avonds van den 11den onstuimig geworden, hetgeen, zonder dat daarbij sterke wind was te bespeuren, tot den volgenden dag laat aanhield. Zoo als hij beweerde, hadden de golven nu en dan eene vroegere, nimmer waargenomen hoogte bereikt, waardoor groote van de kust zigtbare schepen soms geheel voor het oog verdwenen waren. Van elders waren nog geene waarnemingen omtrent dit verschijnsel bekend geworden.

— Volgens berigt van Celebes vertrok, op het berigt dat acht rooverspraauwen zich bij Mandalle hadden vertoond, den 22 Mei ll. Zr. Ms. stoomboot *Suriname*, vergezeld van de kruisbooten No 18 en 50, om de noord, doch kwam den 27 daaraanvolgende terug zonder zeeroovers ontmoet te hebben. Van den Sultan van Sumbawa was het berigt ontvangen dat 40 rooverspraauwen in straat Alas aanwezig waren, hetwelk later door een tripangvisscher, die door hen gekwetst was, werd bevestigd; bovengenoemd stoomschip zou derwaarts vertrekken.

In Mei ll. werd te Bandjermassin de tijding ontvangen, dat zich in de wateren van Poeloeh Laut zeeroovers hadden vertoond. Genoemd eiland werd door het stoomadviesvaartuig *Tjipannas* bezocht, doch van zeeroovers niets bespeurd. Pamantjingan werd geheel en al verwoest bevonden en, volgens zeggen, waren van daar al de bewoners, 60 in getal, door de zeeroovers gevankelijk medegevoerd. Zr. Ms. schoener *Saparoea* was met 10 praauwen van den Vorst van Pagattan mede derwaarts vertrokken, doch de roovers waren reeds verdwenen.

— Ten vervolge op het vroeger vermelde betrekkelijk de in de bosschen van Likoepang vervolgde zeeroovers kan worden medegedeeld, dat sedert dien tijd nabij Menado en Kema nog acht Soloksche roovers zijn gevangen genomen, terwijl veertien, die door de bevolking in bosschen vervolgd zich te weer stelden en zich niet wilden overgeven, zijn gedood. Het geheele getal der gevangenen bedraagt thans acht en dertig, terwijl het aantal bevrijde personen, met één vermeerderd, thans tot veertig is gestegen. Het is evenwel nog niet gelukt al de roovers in handen te krijgen, daar er zich eenigen, volgens berigten, weder omstreeks Likoepang hadden vertoond, pogingen in het werk stellende om naar de eilanden over te steken. Het bestuur heeft de noodige maatregelen genomen om de uitvoering van dit voornemen te beletten en de roovers gevangen te nemen.

— Volgens bijzonder berigten, in de *Utrechtsche Courant* geplaatst is te Padang eene sloep van de daar ter reede liggende oorlogsschoener *Padang* omgeslagen, terwijl zij herstelden uit het hospitaal moest overbrengen. Er waren 13 Europeanen en 5 Javanen aan boord. Bij den Apenberg sloeg de boot om; 5 Europeanen en 2 Javanen werden gered, de overige elf man verdronken; 4 er van zijn zelfs niet meer opgevischt. Daar de schoener reeds 20 zieken in 't hospitaal had was dit een gevoelig verlies.

De *Staats Courant* geeft het volgend overzigt van den toestand zoo der reeds geoogste als der nog te veld staande gewassen in Noordbrabant den 23sten Augustus jl. opgemaakt.

De oogst der *tarwe* is op enkele plaatsen begonnen; zij belooft over het algemeen eene goede uitkomst, en eene buitengewoon goede van de gronden welke voor den verbouw van tarwe genoegzame kracht bezitten.

De stortregens en storm in Julij hebben het gewas vooral in de omstreken van Zevenbergen, geen onbelangrijke schade doen leiden, nadeel is veroorzaakt.

Omtrent de opbrengst kan men, daar er nog niets gedorscht is, weinig met zekerheid zeggen; men rekent evenwel dat een derde meer stroo, en ook zoo veel meer graan dan in het vorige jaar gewassen is.

De *rogge*, die in het voorjaar algemeen dun te velde stond, is zeer goed uitgestoeld en geeft eene opbrengst, die de beste gewassen van vroegere jaren kan evenaren. Het stroo is buitengewoon lang; men heeft strooholmen van 2,42 el lengte gevonden.

Het beschot is zeer verschillend. In de omstreken van Oirschot dorscht men van 18 tot 22 mud per bunder, in die van Breda 23 à 30, te Zevenbergen 30 à 35 mud per bunder.

De hoedanigheid van het graan is bijzonder goed; het heeft een wigt van 75 Nederl. pond per mud.

De *wintergast* is goed geslaagd; bij dorsching schijnt de afkomst gunstig te zullen wezen; gewas is vrij algemeen bij droog weder ingeoogst; de opbrengst wordt op 45 mud per bunder geraamd.

Ook de *zomergast* staat goed.

De *boekweit* heeft, vooral op de hooge gronden, in het laast van Jun

en begin van Julij veel door nachtvorsten geleden; later hebben de buitengewone warmte en zware wind daaraan veel schade toegebragt.

Op sommige plaatsen in het 7de district werd zij tevens door hagel benadeeld, zoodat van dit gewas slechts eene middelmatige opbrengst te wachten is.

De *haver* staat over het algemeen zeer gunstig en belooft een voldoenden oogst. Daar zij nog niet rijp is, kan omtrent de opbrengst weinig met zekerheid gezegd worden: naar den uiterlijken schijn rekent men op 55 mud per bunder.

In de polders omstreeks 's Hertogenbosch is, ter gelegenheid van den lagen waterstand in het voorjaar, veel haver verbouwd; doch zij heeft door de zware regens in het laatst van Mei veel geleden, en zal daardoor, op eenige uitzonderingen na, weinig opbrengen.

De opbrengst van het *koolzaad* is niet zoo voordeelig geweest als naar gelang van het stroo verwacht werd, men wijdt dit aan eenen ziekelijken toestand, waarin de peulen bij het aanrijpen vervielen; zij vertoonden zich zwartachtig en gevlekt.

De ziekte werd op de perceelen, waar de plant het weligst gegroeid was, meer aangetroffen dan op die, waar het gewas zich minder had ontwikkeld.

Het inoogsten kon door gunstig weder zoo gewenscht mogelijk geschieden. Men rekent op 15 tot 25 mud per bunder.

De *erwten* zijn welig gegroeid en beloven een voldoende opbrengt, die op 20 à 22 mud per bunder geschat wordt.

De *paarden- en duivenboonen*, die over het algemeen zeer gunstig gegroeid zijn, hebben door de regens en storm veel geleden; het stroo is echter veelal overvloedig, en men onderstelt, dat de opbrengst bevredigend zal zijn.

Het *vlas* is over het algemeen buitengewoon gunstig geslaagd; het had volstrekt niet van aardvloo of kwade koppen te lijden, en ontwikkelde zich van den beginne af zeer goed.

Het is te velde verkocht voor hooge prijzen, welke voor het Nieuwlandsche vlas tot *f* 450., en voor oudlandsch gemiddeld *f* 350 per bunder beliepen.

Onder Zevenbergen werd een perceel oudlandsch vlas voor den buitengewonen prijs van *f* 540 per bunder verkocht.

Meekrap. Het laat zich aanzien dat (vooral de tweejarige) eene geringe opbrengt zal leveren.

De wortel schijnt wederom door ziekte te zijn aangedaan, waardoor het gewas rotachtig wordt en volstrekt niet groeit, zoodat er vele velden zijn die de kosten van delven naauwelijks zullen opbrengen.

De driejarige schijnt iets beter te zullen zijn; doordien echter nog niet met het delven begonnen is, kan van de uitkomst nog niets bepaalds gezegd worden.

De in dit jaar geplante kiemen ontwikkelen zich veelal gunstig.

De toestand der *aardappelen* is vrij voordeelig; de ziekte vertoont zich wel nagenoeg algemeen in het loof, doch weinig in den knol, welke zeer smakelijk en veel meelrijker dan vroeger is; de ziekte schijnt jaarlijks af te nemen; men vleit zich dan ook, weldra van haar ontslagen te zullen worden.

Omtrent de late soorten kan men van de opbrengst nog niets bepaalds zeggen; die van de vroege soorten rekent men van 160 tot 250 mud per bunder.

Graslanden en hooi. Door de vele natte weêrsgesteldheid in den voorzomer is de grasgroei zeer bevorderd, en hebben de meeste weiden voldoend voedsel voor het vee geleverd; ook de hooilanden gaven algemeen meer hooi dan men in het voorjaar verwachtte.

De prijzen van het te velde staande hooigras zijn zeer hoog geweest; men besteedde in de omstreken van Oostelbeers voor de eerste snede van irrigatievelden *f* 170 tot *f* 180 per bunder.

Vruchtboomen. Men kan zich geen vroeger jaar herinneren, waarin zoo weinig boomvruchten gegroeid zijn. Appelen en peren zijn er niet noemenswaardig; de appelboomen zijn zeer door de zoogenaamde trekmaai geteisterd geworden, zoodat zij geheel van blad en vrucht beroofd zijn geworden, waaraan het miswas is toe te schrijven.

De perenboomen, ofschoon van dat insect bevrijd gebleven, hebben bijna geene vruchten gegeven, omdat zij zeer weinig gebloeid hebben.

De windhoos, die in den avond van 11 Augustus jl. gewoed heeft, bragt in het 4de en 7de district aan onderscheidene huizen en schuren aanzienlijke schade te weeg, terwijl vele boomen zijn ontworteld en te gronde geslagen.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM den 1. September.

TARWE onveranderd: 129 ℔ puike b. Poolsche *f* 530; 130 ℔ b. dito *f* 492; 126 ℔ dito *f* 465; 128 ℔ roode Zweeds. *f* 530; 123 ℔ Groninger *f* 420, 425.

ROGGE [illegible] 120 ℔ Archangel *f* [illegible] Petersb. *f* 250; 120 ℔ O. Pruissische *f* 300, 305 [illegible]

GERST prijshoudend: 108, 109, 112 ℔ Deensche *f* 239, 242, 260.

HAVER hooger: 72 ℔ Voer *f* 140.

BOEKWEIT in een doen: 116, 117 ℔ Holst. *f* 294, 297; 119 ℔ dito *f* 300 aan de Zaan.

KOOLZAAD flaauw; Haarlemmermeer *f* 16 3/4 à *f* 17; op 9 vaten Olie te leveren dadelijk 88 P. vl.; in Oct. 89 P. vl.; in Nov. 89 1/2 P. vl.

LIJNZAAD een doen; 104 ℔ Riga *f* 275; 107, 108 ℔ Archangel *f* 305; 109, 110 ℔ *f* 310.

RAAPOLIE williger; op 6/w. *f* 52 [illegible]; vlieg. *f* 51 à 52; 1 Sept. *f* 50 1/4 à 51 [illegible]; 1 Oct. *f* 52.

LIJNOLIE op 6/w. *f* 40 1/4; vlieg. *f* 38.

HENNEPOLIE op 6/w. *f* 46 1/4; vlieg. *f* 45.

RAAPKOEKEN, per 1040 stuks *f* 90 à *f* 95.

LIJNKOEKEN, per 104 stuks *f* 9 à *f* 13.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA.

VAN DEN 2 SEPTEMBER 1856.

Het Nederl. Mudde Tarwe	van *f* 0,00	tot *f* 0,00.
Het dito dito Rogge Oude	» » 0,00	» » 0,00.
Het dito dito Rogge Nieuwe	» » 9,00	» » 9,20.
Het dito dito Boekweit Oude	» » 0,00	» » 0,00
Het dito dito Boekweit Nieuwe	» » 0,00	» » 0,00.
Een dito pond Boter	» » 0,90	» » 0,94.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	» » 1,90	» » 2,10.
Het 1000 Eiken Telhout		» 3,10.
Het 1000 Doof Hout		» 2,50.
De kar Spaanders		» 4,10.
De » Stronken		» 3,00.
De 100 Mutsaard		» 3,50.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (2 *September*) was de fondsnotering: Ned. 2 1/2 pCt. 63 3/4, 7/8; 3 pCt. 76, 1/8; 4 pCt. 95, 1/16; O. Ind. Leening 4 pCt. 94 1/2; Handelm. 139 1/2; Belgie 2 1/2 pCt. 52 1/8; Rusland 5 pCt. 104 1/8, 3/8; dito 1828—29 103 3/4, 104; Certif. van Ads. 6 pCt. 68 1/4; 4 pCt. bij Hope 85 7/8; Id. bij Stigelitz 85 3/8; dito 5 pCt. 1854 95 1/8, 1/4; dito 1855 96 3/4, 13/16; Polen 4 pCt. 80; Spanje 1 1/4 pCt. 24 7/8, 15/16; 3 pCt. Buitenl. 45; 3 pCt. Binnenl. 39 3/4, 7/8; Portug. 3 pCt. te Londen 45 3/4, 7/8; Oostenrijk Metall. 78, 1/8, 78; dito 1849—54, 86, 1/8; Zilver Nat. 5 pCt. 79 1/2, 3/4, 9/16; 2 1/2 pCt. 40, [illegible] Brazilie [illegible] 79 [illegible] 5/16; Venezuela 30 5/8, 3/4.

Advertentiën.

Te BREDA, bij BROESE & COMP. Boekdrukkers en Boekverkoopers.